

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาการดำเนินระบบของระบบรับส่งต่อผู้ป่วยในพื้นที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบลตำบลบ่อนอก โดยมีระเบียบวิธีในการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การหาคุณภาพเครื่องมือ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ

1. **กลุ่มผู้ให้บริการ** ได้แก่ เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบระบบบริการด้านการรับและส่งต่อที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล ตำบลบ่อนอก ซึ่งประกอบด้วย 4 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านบ่อนอก โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านดอนขอ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านทุ่งโก และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหนองปลุก

- 1.1 เจ้าหน้าที่ระบบสาธารณสุข จำนวน 4 คน
- 1.2 นักวิชาการสาธารณสุข จำนวน 7 คน
- 1.3 พยาบาลวิชาชีพ จำนวน 1 คน

โดยเก็บข้อมูลด้วยการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์เชิงลึกทุกคน

2. **กลุ่มผู้รับบริการ** ได้แก่ ผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่ป่วยด้วยโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตำบลบ่อนอกที่มารับการรักษาในระบบรับส่งต่อจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตำบลบ่อนอก ซึ่งมีกลุ่มผู้รับบริการคือกลุ่มผู้ป่วยไม่ฉุกเฉินที่ได้รับการรับส่งต่อเป็นประจำทุกเดือน จำนวน 15 คน ตามฐานข้อมูลของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลบ่อนอก ณ วันที่ 1 กรกฎาคม 2554 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบจำเพาะเจาะจง เก็บข้อมูลด้านความพึงพอใจในทุกคน

โดยที่ผู้วิจัยไปเยี่ยมและสร้างสัมพันธภาพพร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจึงเป็นตัวยุติวิจัยที่ต้องมีความพร้อมทั้งในด้านความรู้เรื่องระเบียบวิธีวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเที่ยงตรง และต้องมีจรรยาบรรณนักวิจัยตลอดขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interviews) โดยใช้แนวคำถามปลายเปิดในการสัมภาษณ์ผู้ให้บริการเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินงานรับส่งต่อ การพัฒนาการจัดบริการในระบบรับส่งต่อ ตลอดจนการประสานทั้งภายในและภายนอกเครือข่าย รวมทั้งผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัตินระบบ
2. แนวทางการสนทนากลุ่ม (Focus-group Discussion) เป็นแนวคำถามเดียวกันกับแนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งสนทนาในกลุ่มผู้ให้บริการที่ให้สัมภาษณ์ได้ในเวลาเดียวกันด้วยข้อจำกัดของเวลา
3. สัมภาษณ์เชิงลึกแบบสัมภาษณ์สำหรับผู้รับบริการเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเข้ารับบริการ
4. บันทึกสรุปการประชุมประจำเดือน หรือเอกสารแนวทางการดำเนินระบบหรือแนวทางประเมินผลของระบบรับและส่งต่อ ตามมาตรฐานตัวชี้วัดโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล
5. สมุดส่งต่อ บส. 08
6. เกณฑ์ประเมินตัวชี้วัดโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบลด้านการดำเนินงานรับส่งต่อผู้ป่วย

การหาคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำในขณะที่ทำการสัมภาษณ์ (สุภากค์ จันทวานิช, 2546) เพื่อให้มั่นใจในความเชื่อถือได้ของข้อมูล โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดมาตรวจสอบข้อมูลโดยหาค่า IOC (Item Objective Congruence) และลดอคติของข้อมูล โดยเลือกเฉพาะข้อระดับ 0.66 ขึ้นไปและปรับแก้ตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือ (Reliability) และความถูกต้อง (Validity) ของข้อมูลได้โดยใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้นำนั้นถูกต้อง (Lincoln & Guba, 1985) ดังนี้

1. ตรวจสอบความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูล (Credibility) เป็นการเพิ่มความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูลที่ค้นพบ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้มาจากการสอบถามประสบการณ์ของผู้ให้บริการและผู้รับบริการ เช่น ข้อมูลการดำเนินระบบของระบบรับส่งต่อผู้ป่วยในเรื่องรูปแบบการรับส่งต่อที่มีผู้ให้ข้อมูลว่ามีการยกเลิกการใช้แบบฟอร์มในการส่งต่อจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบลมายังโรงพยาบาลเครือข่ายภายในอำเภอเดียวกัน ผู้วิจัยจะตรวจสอบจากผู้ให้ข้อมูลคนอื่นๆ เพื่อความมีแนวทางในการดำเนินระบบตรงกันหรือไม่ และตรวจสอบโดยการเชื่อมโยงกับคำตอบในเรื่องอื่นๆ เช่น ผู้ให้ข้อมูลตอบว่าสามารถเข้ารับบริการได้สะดวกขึ้น ตรวจสอบว่าสะดวกอย่างไร ผู้ให้ข้อมูลจะตอบว่าไม่ต้องกลับไปขอใบส่งตัวจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล สามารถมารับบริการที่โรงพยาบาลแม่ข่ายได้เลย และตรวจสอบระหว่างการให้ข้อมูลกับผู้วิจัยในแต่ละพื้นที่ในเขตตำบลอื่นข้อมูลที่ได้จะตรงกันแสดงให้เห็นถึงการยืนยันว่าข้อมูลที่ได้มาถูกต้อง

2. ตรวจสอบความไว้วางใจได้ของข้อมูล (Dependability) เป็นการตรวจสอบข้อมูลโดยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ กันเพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน เช่น ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ว่าการดำเนินระบบในเรื่องรูปแบบการส่งต่อมีการยกเลิกการใช้ใบส่งต่อจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพมายังโรงพยาบาลแม่ข่าย เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงบริการได้มากขึ้นและสะดวกขึ้น ผู้วิจัยจะตรวจสอบด้วยการเก็บข้อมูลพบว่า ผู้ให้ข้อมูลไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่หรือผู้รับผิดชอบระบบรับและส่งต่อให้ข้อมูลตรงกัน มีแนวทางในการปฏิบัติในการใช้ใบส่งต่อเหมือนกัน และตรวจสอบจากเอกสารบันทึกพบว่าผู้รับบริการมารับบริการที่โรงพยาบาลแม่ข่ายได้เลยโดยไม่ต้องมีใบส่งตัว ลักษณะนี้จะยืนยันความถูกต้องของข้อมูล

3. ตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้เป็นจริง (Conformability) เป็นการตรวจสอบพบว่าข้อมูลที่ได้มาเป็นความจริงโดยการตรวจสอบจากผู้ให้ข้อมูล เช่น ในกลุ่มผู้ให้บริการจะตรวจสอบข้อมูลในเรื่องเดียวกัน และในกลุ่มผู้รับบริการมีการตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากผู้รับบริการ เมื่อข้อมูลที่ได้ตรงกันแสดงว่าข้อมูลเป็นจริง

4. ตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้มีความเหมาะสม (Transferability) เป็นการตรวจสอบข้อมูลว่าข้อค้นพบที่ได้มามีเหตุผลเหมือนกันหรือไม่ มีความสมเหตุสมผล เป็นจริง และสามารถนำมาเป็นข้อค้นพบของผู้วิจัยได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากที่ได้เลือกพื้นที่ศึกษา คือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในเขตตำบลบ่อนอก ผู้วิจัยได้ขออนุญาตเข้าทำการศึกษาอย่างไม่เป็นทางการต่อผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ

ระดับตำบลบ่อนอก ทั้ง 4 แห่ง โดยชี้แจงถึงวัตถุประสงค์และแนวทางในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อทราบถึงความเป็นไปได้ในการอนุญาตให้ทำการวิจัยในพื้นที่ เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว ผู้วิจัยทำการศึกษาหาข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่น่าสนใจศึกษา คือ การพัฒนารูปแบบการบริการด้านการรับและส่งต่อผู้ป่วย เพื่อนำมาเรียบเรียงเป็นที่มาและความสำคัญของปัญหา และทำการศึกษาหาข้อมูลเชิงวิชาการเพื่อนำมาสนับสนุนสิ่งที่สนใจศึกษา หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงทำเรื่องขออนุญาตทำการศึกษาอย่างเป็นทางการ พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์และแนวทางในการศึกษาอย่างละเอียด โดยผู้วิจัยทำการศึกษาคือ ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2554 ถึงเดือนธันวาคม 2554 โดยผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้ให้บริการ 12 คน เก็บข้อมูลโดยการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์เชิงลึกทุกคน ผู้รับบริการ 15 คน เก็บข้อมูลด้านความพึงพอใจ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์และครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. สร้างสัมพันธภาพกับผู้ให้ข้อมูลหลัก เจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลผู้ป่วยในระบบรับส่งต่อ โดยดำเนินการติดต่อและได้ทำหนังสือเสนอต่อผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบลตำบลทั้ง 4 แห่ง เพื่อขออนุญาตทำการวิจัยอย่างเป็นทางการและขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเรียบร้อย
2. ผู้วิจัยใช้เวลา 1 สัปดาห์แรกในการแนะนำตัวและสร้างสัมพันธภาพ ยังไม่เก็บข้อมูลเชิงลึก เพียงแต่สัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการเพื่อให้เห็นการดำเนินระบบในภาพรวม
3. ทำความเข้าใจ และเก็บข้อมูลที่เป็นเอกสารต่างๆ เช่น สรุปบันทึกประจำวัน แนวทางการดำเนินระบบของระบบรับส่งต่อ บันทึกการประชุม
4. ประสานแผนในการเก็บข้อมูลเพื่อแนะนำตัวเอง และชี้แจงรายละเอียดของการทำวิจัย อีกทั้งเข้าร่วมฟังประชุมการวิเคราะห์ระบบรับและส่งต่อ เพื่อทราบสถานการณ์และแนวทางในการดำเนินระบบตลอดจนปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นในระบบรับและส่งต่อผู้ป่วยในกลุ่มผู้รับบริการ
5. ออกเยี่ยมบ้านของผู้ป่วยร่วมกับเจ้าหน้าที่เพื่อแนะนำตัวเอง และชี้แจงรายละเอียดของการทำวิจัย อีกทั้งทำความรู้จักกับครอบครัวของผู้ให้ข้อมูล พร้อมทั้งสัมภาษณ์ตามแนวทางการสัมภาษณ์ (ดูในภาคผนวก)
6. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus-Group Discussions) ผู้ให้บริการ เมื่อผู้ให้ข้อมูลพร้อมและมีความยินดี เต็มใจให้สัมภาษณ์ ในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะใช้เทคนิคการฟัง การพูดทวนซ้ำ การยกตัวอย่าง จนได้ข้อมูลที่ครอบคลุม โดยใช้เวลาสัมภาษณ์ประมาณ 30 นาทีต่อครั้งกับผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยการสนทนากลุ่มจะใช้คำถามแนวเดียวกันแบบสัมภาษณ์และเป็นคำถามปลายเปิด
7. กลุ่มผู้รับบริการให้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่ได้รับจากการเข้ารับบริการในระบบรับส่งต่อผู้ป่วย

8. ศึกษาบันทึกสรุปการประชุมประจำเดือน หรือเอกสารแนวทางการดำเนินระบบของระบบรับและส่งต่อผู้ป่วย การจัดระบบการให้บริการ หลักเกณฑ์ ตามตัวชี้วัดคุณภาพระบบรับและส่งต่อของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล ตัวอย่างข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 3.1 แบบวิเคราะห์ข้อมูลด้านการส่งต่อ

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ปัญหา	หมายเหตุ

ผ่าน คือ มีการลงข้อมูล บส.08 ที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ดังนี้

1. ประวัติส่วนตัว
2. อาการเจ็บป่วยที่สำคัญในอดีต
3. อาการเจ็บป่วยที่สำคัญในปัจจุบัน
4. สัญญาณชีพ
5. การวินิจฉัยโรคขั้นต้น
6. การให้บริการเบื้องต้น
7. สาเหตุที่ส่ง
8. สิทธิผู้ป่วย

ไม่ผ่าน คือ ไม่มีการลงข้อมูล หรือลงข้อมูลแต่ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ดังนี้

1. ประวัติส่วนตัว
2. อาการเจ็บป่วยที่สำคัญในอดีต
3. อาการเจ็บป่วยที่สำคัญในปัจจุบัน
4. สัญญาณชีพ
5. การวินิจฉัยโรคขั้นต้น
6. การให้บริการเบื้องต้น
7. สาเหตุที่ส่ง
8. สิทธิผู้ป่วย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจะเริ่มกระทำไปพร้อมๆกับการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนและหลังการนำรูปแบบของระบบส่งต่อไปดำเนินการ ข้อมูลที่ได้ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย โดยข้อมูลที่ได้ทั้งหมด จะแบ่งการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็น 2 ด้าน ดังนี้

1. ด้านผู้ให้บริการ

หลังจากการเก็บข้อมูลนำมาบันทึกลงในแบบวิเคราะห์มูลด้านการรับส่งต่อ โดยข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์ จากนั้นจะทำความเข้าใจในภาพรวมของข้อมูลที่ได้ เพื่อตรวจสอบความครบถ้วน โดยให้เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพด้านการรับส่งต่อ ตามตัวชี้วัดระบบด้านการบริการรับส่งต่อของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และสรุปว่ามีประเด็นไหนบ้างที่ยังต้องไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติม และทำการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นแล้วนำข้อมูลที่มีความหมายในกลุ่มเดียวกันมาจัดให้อยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน แล้วนำข้อมูลแต่ละหมวดมาสรุปเป็นประเด็นหลักและใช้วิธีพรรณนาข้อความอย่างละเอียด อีกทั้งนำผลการวิเคราะห์ ข้อมูลมาอภิปรายร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิจัย เพื่อสามารถนำเสนอข้อมูลได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2. ด้านผู้รับบริการ

เก็บข้อมูลด้านการรับและส่งต่อ โดยข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจ มาวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นแล้วนำข้อมูลที่มีความหมายในกลุ่มเดียวกันมาจัดให้อยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน โดยใช้รหัสเป็นตัวเลขช่วยในการจัดเข้าระบบทำการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น แล้วนำข้อมูลแต่ละหมวดมาสรุปเป็นประเด็นหลักและใช้วิธีพรรณนาข้อความอย่างละเอียด อีกทั้งนำผลการวิเคราะห์ ข้อมูลมาอภิปรายร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อสามารถนำเสนอข้อมูลได้ชัดเจนยิ่งขึ้น รายละเอียดการแปรผลการให้รหัสข้อมูล ดังต่อไปนี้

การแปรผลการให้รหัสข้อมูล

IK หรือ FC 1 หรือ 2 -00/00/0 หรือ 00 แปลผลรหัส ดังนี้

IK 1 หมายถึง การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้บริการ

IK 2 หมายถึง การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้รับบริการและFC หมายถึง การสนทนากลุ่มผู้ให้บริการ

รหัส 00 มีรายละเอียดดังนี้

ตำแหน่งที่ 1 หมายถึง รหัสโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1 หมายถึง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตำบลบ่อนอก
- 2 หมายถึง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านดอนซอ

3 หมายถึง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพบ้านหนองปลุก

4 หมายถึง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านทุ่งโก

ตำแหน่งที่ 2 หมายถึง รหัสผู้ให้ข้อมูลหลักโดยมีรายละเอียดดังนี้

1 หมายถึง เจ้าพนักงานสาธารณสุข

2 หมายถึง พยาบาลวิชาชีพ

3 หมายถึง นักวิชาการสาธารณสุข

4 หมายถึง ผู้ป่วยเรื้อรังด้วยโรคเบาหวาน

5 หมายถึง ผู้ป่วยเรื้อรังด้วยโรคความดันโลหิตสูง

รหัส 00 ตำแหน่งที่ 3 และ 4 หมายถึง รหัสการจัดหมวดหมู่ข้อมูล โดยมีการจำแนกดังนี้

01 หมายถึง การดำเนินงานของระบบรับส่งต่อผู้ป่วย

02 หมายถึง ผลที่เกิดขึ้น

รหัส 00 ตำแหน่งที่ 5 และ 6 หมายถึง รหัสการจำแนกประเภทข้อมูล มีการจำแนกดังนี้

1.1 หมายถึง รูปแบบการรับส่งต่อและการพัฒนาการจัดบริการในระบบรับส่งต่อ

1.2 หมายถึง การประสานงาน

2.1 หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นต่อผู้ให้บริการ

2.2 หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นต่อผู้รับบริการ

ตัวอย่างการลงรหัสข้อมูล ดังนี้

“โรงพยาบาลประจำหอ ไม่ไปหรอก ใกล้ก็ใกล้ไปคุยดีกว่าสะดวกกว่าเยอะเพราะเรามีสิทธิไปได้ ไม่ต้องเสียเงิน” IK2-14/02/2.2

จากตัวอย่างสามารถแปลผลได้ดังนี้

ข้อความนี้เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้รับบริการที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลบ่อนอกโดยเป็นคำกล่าวของผู้ป่วยเรื้อรังด้วยโรคเบาหวานซึ่งกล่าวถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น จำแนกประเภทของข้อมูลเป็นปัญหา อุปสรรคของการมารับบริการและแนวทางในการแก้ปัญหา

จริยธรรมในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ยึดแนวปฏิบัติดังนี้

1. ขออนุมัติผ่านคณะกรรมการวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีแล้ว

2. เคารพและไม่ล่วงละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ให้ข้อมูล โดยผู้วิจัยขอความยินยอมจากผู้ให้ข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย ขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินการวิจัย การสัมภาษณ์ปลายปิด เปิดโอกาสให้ซักถามผู้วิจัยได้ ตลอดจนการตัดสินใจอย่างอิสระในการยินยอมหรือปฏิเสธการให้ข้อมูล โดยไม่ส่งผลกระทบใด ๆ ต่อผู้ให้ข้อมูล

3. การรักษาความลับของผู้ให้ข้อมูล ไม่นำความลับและข้อมูลต่าง ๆ ของผู้ให้ข้อมูลไปเปิดเผยเป็นการเฉพาะตัว แต่นำเสนอข้อมูลที่ได้ทั้งหมดในรูปแบบของผลการวิจัยในภาพรวม
4. คำนึงถึงศักดิ์ศรีและความรู้ของผู้ให้ข้อมูล แสดงออกถึงการยอมรับ ให้เกียรติ และมีความจริงใจต่อผู้ให้ข้อมูลในการให้ข้อมูล